

Udkast

Anordning om ikrafttræden for Grønland af en række ændringer af adoptionsloven og forældreansvarsloven

(Barnets bedste, adgang for samlevende til at adoptere sammen, Ankestyrelsen som klagemyndighed m.v. på adoptionsområdet og forældremyndighed ved død m.v.)

I medfør af § 8, stk. 2,¹ i lov nr. 494 af 12. juni 2009 om ændring af adoptionsloven og forskellige andre love (Adoption uden samtykke, stedbarnsadoption af registreret partners barn fra fødslen m.v.), § 5, stk. 3,² i lov nr. 602 af 18. juni 2012 om ændring af lov om kunstig befrugtning i forbindelse med lægelig behandling, diagnostik og forskning m.v., børneloven og lov om adoption (Udvidelse af lov om kunstig befrugtning, anvendelsesområde, mulighed for anonym og ikkeanonym æg- og sæddonation i forbindelse med behandling med kunstig befrugtning, fastslåelse af faderskab i forbindelse med kunstig befrugtning, adoption af registreret partners barn og fremmøde i adoptionssager m.v.), § 5³ i lov 1525 af 27. december 2014 om ændring af adoptionsloven, forældreansvarsloven og lov om dansk indfødsret (Adgang for samlevende til at adoptere sammen m.v.), § 4, stk. 2,⁴ i lov nr. 270 af 25. marts 2015 om ændring af forældreansvarsloven og retsplejeloven (Imødegåelse af samarbejdschikane m.v.), § 3⁵ i lov nr. 1740 af 22. december 2015 om ændring af adoptionsloven (Et nyt adoptionssystem m.v.), § 14, stk. 3,⁶ i lov nr. 1741 af 22. december 2015 om ændring af forskellige lovbestemmelser om klageadgang og kompetence m.v. på det familieretlige område (Ankestyrelsen som familieretlig klagemyndighed m.v.), § 4, stk. 2,⁷ i lov nr. 133 af 16. februar 2016 om ændring af forældreansvarsloven og lov om social service (Forældremyndighed, når den ene forælder har forvoldt den anden forælders død, overførsel af forældremyndighed til samlevende par m.v.) og § 44, stk. 4,⁸ i lov nr. 1711 af 27. december 2018 om ændring af forældreansvarsloven, lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love (Ændringer som følge af lov om Familieretshuset og skærpet fokus på beskyttelsen af barnet i sager efter forældreansvarsloven) bestemmes:

§ 1

I adoptionsloven, som sat i kraft for Grønland, jf. anordning nr. 410 af 21. april 2010, foretages følgende ændringer:

¹ Bestemmelsen har følgende ordlyd: "§§ 1 og 3 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger."

² Bestemmelsen har følgende ordlyd: "Lovens §§ 2 og 3 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger."

³ Bestemmelsen har følgende ordlyd: "Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger."

⁴ Bestemmelsen har følgende ordlyd: "§ 1 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger."

⁵ Bestemmelsen har følgende ordlyd: "Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger."

⁶ Bestemmelsen har følgende ordlyd: "§§ 1-4, 7, 8 og 11 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger."

⁷ Bestemmelsen har følgende ordlyd: "§ 1 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Færøerne og Grønland med de ændringer, som de færøske og grønlandske forhold tilsiger."

⁸ Bestemmelsen har følgende ordlyd: "§§ 1-4, 6-12, 17-20, 27 og 39 kan ved kongelig anordning helt eller delvis sættes i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger."

1. § 1, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Ved adoption af et barn fra et andet land har bevillingen virkning fra barnets ankomst til Grønland. Hvis der er knyttet en prøveperiode til adoptionen, har bevillingen dog først virkning fra udløbet af prøveperioden. Rigsombudsmanden kan fravige bestemmelsen i 2. pkt., hvis der foreligger særlige omstændigheder.«

2. I § 2 ændres »til gavn« til: »bedst«.

3. I § 5, stk. 2, indsættes efter »ægtefælles«: »eller samlevers«.

4. I § 5, stk. 2, og § 7, stk. 1, 1. pkt., og stk. 2, 1. pkt., udgår »eller adoptivbarn«.

5. I § 6, stk. 1, indsættes efter »gift«: »eller samlevende«, og efter »ægtefælle« indsættes: »eller samlever«.

6. I § 6, stk. 2, indsættes efter »ægtefæller«: »eller samlevende«.

7. I § 7, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Tilsvarende kan en samlever adoptere den anden samlevers barn.«

8. I § 7, stk. 2, 1. pkt., indsættes efter »ægtefælles«: »eller samlevers«.

9. I § 7, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »omstødelse«, »eller er samlivet ophævet«,

10. I § 10, stk. 1, indsættes som 2. pkt.:

»Kravet om personligt fremmøde gælder dog ikke den forælder, der afgiver samtykke til vedkommendes ægtefælles eller samlevers stedbarnsadoption.«

11. § 10, stk. 5, affattes således:

»Stk. 5. Social- og indenrigsministeren eller den, social- og indenrigsministeren bemyndiger dertil, kan bestemme, at samtykke afgivet for en udenlandsk myndighed eller institution ligestilles med samtykke afgivet for dansk myndighed eller institution, og kan i så fald tillade afvigelse fra reglerne i stk. 1-3.«

12. I § 11, stk. 1, ændres »tarv« til: »bedste«.

13. I § 18, stk. 2, ændres »ægtefællerne eller de tidligere ægtefæller« til: »ægtefællerne, de tidligere ægtefæller, de samlevende eller de tidligere samlevende«.

14. I § 20, stk. 1, 1. pkt., og stk. 5, 1. pkt., § 25, stk. 4, 1. pkt., og § 35, stk. 1, 1. pkt., ændres »social- og indenrigsministeren« til: »Ankestyrelsen«.

15. I § 21, stk. 2, 2. pkt., ændres »social- og indenrigsministeren eller den, han bemyndiger dertil« til: »Ankestyrelsen«.

16. I § 22, stk. 1, indsættes efter »ægtefæller«: »eller samlevende«.

17. § 27 affattes således:

»§ 27. Social- og indenrigsministeren kan fastsætte regler om behandling af sager efter denne anordning, herunder

- 1) om godkendelse som adoptant,
- 2) om adoptionssagers behandling, herunder om indholdet af ansøgninger om adoption m.v.,
- 3) om afgivelse af samtykke til adoption, jf. §§ 8 og 10, og
- 4) om behandlingen af sager om adoption uden samtykke, jf. § 11.«

18. § 29, stk. 1, 2. og 3. pkt., affattes således:

»Formanden skal være landsdommer eller højesteretsdommer. I behandlingen af hver klagesag deltager mindst 5 medlemmer, herunder formanden eller 1 medlem, der har bestået juridisk kandidateksamen.«

19. I § 29, stk. 2, indsættes som 2. og 3. pkt.:

»Et medlem kan i alt være beskikket i 8 år. Det samme gælder for en stedfortræder.«

20. I § 29, stk. 3, indsættes efter »Adoptionsnævnet«: »inden 6 måneder efter afgørelsen«.

21. I § 33, stk. 1, indsættes efter »ægtefælle«: »eller samlever«.

22. I § 33, stk. 2, og § 43, stk. 2, ændres »Social- og indenrigsministeren« til: »Ankestyrelsen«.

23. I § 35 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. I sager efter §§ 11-12 kan Rigsombudsmandens sagsbehandling påklages til Ankestyrelsen.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

24. Efter § 35 indsættes i *kapitel 4*:

»§ 35 a. Ved Ankestyrelsens behandling af sager efter denne anordning finder kapitel 9 og §§ 68 og 70 i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område anvendelse.«

§ 2

I forældreansvarsloven, som sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 680 af 6. juni 2016, foretages følgende ændringer:

1. § 1 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 1. I alle forhold, som er omfattet af denne anordning, skal hensynet til barnets bedste og barnets ret til trivsel og beskyttelse komme i første række.

§ 1 a. Børn og unge under 18 år er under forældremyndighed, medmindre de har indgået ægteskab.«

2. I § 4 indsættes som 2. pkt.:

»Retten og Rigsombudsmanden skal have fokus på, at afgørelser skal medvirke til at sikre barnets trivsel og beskytte barnet mod vold eller anden behandling, der udsætter barnet for skade eller fare, herunder at være vidne til vold.«

3. Efter § 7 indsættes:

»§ 7 a. Forældre, der sammen har adopteret et barn, har fælles forældremyndighed.

Stk. 2. En forælder, der har adopteret et barn alene, har forældremyndigheden alene, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Forældre har fælles forældremyndighed, når den ene har adopteret den andens barn efter § 7, stk. 1, i adoptionsloven, som sat i kraft for Grønland.«

4. Efter § 10 indsættes:

»§ 10 a. En aftale om forældremyndighed efter §§ 9 eller 10 er ikke gyldig, hvis den er indgået inden barnets fødsel, eller aftalen er betinget eller tidsbegrænset.«

5. I § 13, stk. 2, 2. pkt., indsættes efter »ægtepar«: »eller et samlevende par«, og efter »ægtefælle« indsættes: »eller samlever«.

6. I § 13 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. En aftale efter stk. 1 og 2 er ikke gyldig, hvis aftalen er indgået inden barnets fødsel, eller aftalen er betinget eller tidsbegrænset. Endvidere er en aftale efter stk. 2 ikke gyldig, hvis der ydes vederlag eller betaling for tabt arbejdsfortjeneste til forældremyndighedens indehaver.«

7. I § 14, stk. 2, ændres »§ 15« til: »§§ 15 og 15 a«.

8. § 15 ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 15. Dør en forælder, og havde forældrene ved dødsfaldet fælles forældremyndighed, har den efterlevende forælder forældremyndigheden alene, jf. dog stk. 2 og § 15 a, stk. 1.

Stk. 2. Dør en forælder, og havde forældrene ved dødsfaldet fælles forældremyndighed, kan andre i forbindelse med dødsfaldet anmode om forældremyndigheden, hvis barnet ved dødsfaldet ikke havde bopæl hos den efterlevende forælder. Retten træffer afgørelse om, hvem der skal have forældremyndigheden.

Stk. 3. Dør en forælder, der har forældremyndigheden alene, kan en efterlevende forælder og andre anmode om forældremyndigheden. Er der fælles forældremyndighed, og dør begge forældre, kan andre ligeledes anmode om forældremyndigheden. Retten træffer afgørelse om, hvem der skal have forældremyndigheden.

Stk. 4. I sager omfattet af stk. 2 og 3 finder § 13, stk. 2, 2. pkt., tilsvarende anvendelse.

§ 15 a. Har den ene forælder forvoldt den anden forælders død, og havde forældrene ved dødsfaldet fælles forældremyndighed, eller havde den efterlevende forælder forældremyndigheden alene, skal retten træffe afgørelse om, hvorvidt forældremyndigheden skal forblive hos den efterlevende forælder, eller om en anden skal have forældremyndigheden.

Stk. 2. Hvis den ene forælder har forvoldt den anden forælders død, og den afdøde forælder havde forældremyndigheden alene, finder § 15, stk. 3, 1. og 2. pkt., tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. I sager omfattet af stk. 1 finder § 13, stk. 2, 2. pkt., tilsvarende anvendelse.«

9. § 16, 2. pkt., ophæves.

10. Efter § 21 indsættes før overskriften før § 22:

»§ 21 a. Fastsat eller aftalt samvær bortfalder kun, når forældrene har aftalt det, eller når retten eller social- og indenrigsministeren har truffet afgørelse om bortfald af samvær efter § 21 eller § 29, stk. 4.«

11. I § 29, stk. 2, indsættes efter »stk. 1«: »under en sag om samvær«.

12. I § 29 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. En afgørelse efter stk. 1 under en sag om forældremyndighed eller barnets bopæl bliver endelig, når der foreligger en endelig afgørelse om forældremyndigheden eller barnets bopæl, der kan fuldbyrdes, eller en aftale om forældremyndigheden eller barnets bopæl.«

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

13. I § 36, stk. 1, ændres »godkendes,« til: »godkendes, eller der træffes afgørelse om forældremyndighed efter § 15, stk. 3, eller § 15 a, stk. 2,«, og »Rigsombudsmanden indhente« ændres til: »der indhentes«.

14. I § 42 indsættes efter nr. 2 som nyt nummer:

»3) om erstatningssamvær,«.

Nr. 3-6 bliver herefter nr. 4-7.

§ 3

Anordningen træder i kraft den 1. april 2021.

§ 4

Stk. 1. Sager, der er under behandling hos social- og indenrigsministeren efter adoptionsloven, som sat i kraft for Grønland, jf. anordning nr. 410 af 21. april 2010, hvor Ankestyrelsen efter denne anordnings ikrafttræden behandler sådanne sager, og hvor sagerne ikke er færdigbehandlet ved denne anordnings ikrafttræden, færdigbehandles af Ankestyrelsen.

Stk. 2. Anmodning om genoptagelse af afgørelser, herunder afgørelser om aktindsigt og afgørelser om sagsbehandlingen, der er truffet af social- og indenrigsministeren i sager efter adoptionsloven, som sat i kraft for Grønland, jf. anordning nr. 410 af 21. april 2010, og hvor Ankestyrelsen efter denne anordnings ikrafttræden træffer afgørelse i sådanne sager, indgives til og behandles af Ankestyrelsen.

Stk. 3. Stk. 2 finder tilsvarende anvendelse på alle andre former for henvendelser i de sager, der er nævnt i stk. 2.

Stk. 4. Anmodning om aktindsigt i sager, som social- og indenrigsministeren har behandlet efter adoptionsloven, som sat i kraft for Grønland, jf. anordning nr. 410 af 21. april 2010, og hvor Ankestyrelsen efter denne anordnings ikrafttræden behandler sådanne sager, indgives til og behandles af Ankestyrelsen.

Stk. 5. § 6, stk. 1, i adoptionsloven, som sat i kraft for Grønland, jf. anordning nr. 410 af 21. april 2010, som ændret ved § 1, nr. 5, i denne anordning, finder ikke anvendelse på ansøgning om adoption, som er indgivet før anordningens ikrafttræden af en ansøger, der har en samlever, når ansøgningen ved anordningens ikrafttræden ikke er færdigbehandlet. For sådanne ansøgninger finder den hidtil gældende regel i § 6, stk. 1, i adoptionsloven, som sat i kraft for Grønland, jf. anordning nr. 410 af 21. april 2010, anvendelse.

Stk. 6. § 29, stk. 3, i adoptionsloven, jf. anordning nr. 410 af 21. april 2010, som ændret ved § 1, nr. 20, i denne anordningen, finder kun anvendelse for afgørelser, som Rigsombudsmanden træffer efter anordningens ikrafttræden.

Stk. 7. § 2, nr. 11 og 12, finder ikke anvendelse på midlertidige afgørelser om samvær, der er truffet før anordningens ikrafttræden. For sådanne afgørelser finder den hidtil gældende bestemmelse i § 29, stk. 2, i forældreansvarsloven, som sat i kraft for Grønland ved anordning nr. 680 af 6. juni 2016, anvendelse.

Stk. 8. Bestemmelser om erstatningssamvær, der fastsættes i medfør af § 42, nr. 3, i forældreansvarsloven som sættes i kraft for Grønland ved § 2, nr. 14, finder også anvendelse på afgørelser og aftaler om samvær, der er truffet eller indgået før anordningens ikrafttræden. Erstatningssamvær, der er omfattet af 1. pkt., kan tvangsfuldbyrdes efter reglerne i kapitel 47 i retsplejelov for Grønland.